

FEAD i European Food Banks Federation

2019 Sprawozdanie z realizacji

Spis treści

- 1.** **FEAD i European Food Banks Federation:**
przegląd / strona 1

- 2.** **Najważniejsze informacje na temat FEAD 2019 / strona 3**

- 3.** **FEAD i europejskie banki żywności w czasach COVID-19 / strona 8**

1.

FEAD i European Food Banks Federation: przegląd

Utworzony w 2014 r. Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) prowadzi działania związane z najbardziej dotkliwymi formami ubóstwa w UE, takimi jak pozbawienie żywności, ubóstwo dzieci i bezdomność, a całkowity budżet funduszu przewidziany na okres programowania 2014–2020 wynosi 3,8 mld euro (według cen bieżących). UE zapewnia do 85% finansowania, która to kwota jest uzupełniana środkami własnymi państw członkowskich. W rezultacie całkowita wartość funduszu wynosi blisko 4,5 mld euro.

Państwa członkowskie mogą wykorzystać fundusz na dwa sposoby:

- na program operacyjny na rzecz żywności lub podstawowej pomocy materialnej (PO I) lub
- program operacyjny na rzecz włączenia społecznego (PO II)¹

Dwadzieścia trzy państwa członkowskie wybrały PO I, natomiast cztery zdecydowały się na OP II. Żadne z państw nie skorzystało z możliwości uruchomienia obydwu programów. FEAD, będąc jedynym europejskim funduszem na rzecz przeciwdziałania najbardziej dotkliwym formom ubóstwa, odgrywa kluczową rolę w zaspokajaniu podstawowych potrzeb osób najbardziej podatnych na zagrożenia. Co więcej, poza łagodzeniem problemu ubóstwa poprzez wsparcie żywnościowe i podstawową pomoc materialną FEAD wprowadził innowację, dając państwom członkowskim możliwość zainicjowania rzeczywistego procesu włączenia społecznego.

¹ Zgodnie z dokumentem roboczym służb Komisji Ocena śródkresowa Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Mid-Term Evaluation of the Fund for European Aid to the Most Deprived) (s. 7) szczegóły dotyczące programów operacyjnych przedstawiają się następująco: PO I Żywność: BE, BG, EE, ES, FI, FR, MT, PL, SL, UK, PO I Podstawowa pomoc materialna: AT oraz PO I Żywność i podstawowa pomoc materialna: CY, CZ, EL, HR, IE, IT, LT, LU, LV, PT, RO, SK; PO II - Włączenie społeczne: DE, DK, NL, SE.

² Komisja Europejska, Dokument roboczy służb Komisji: Ocena śródkresowa Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Mid-Term Evaluation of the Fund for European Aid to the Most Deprived), 27 marca 2019 r.

12,7 mln

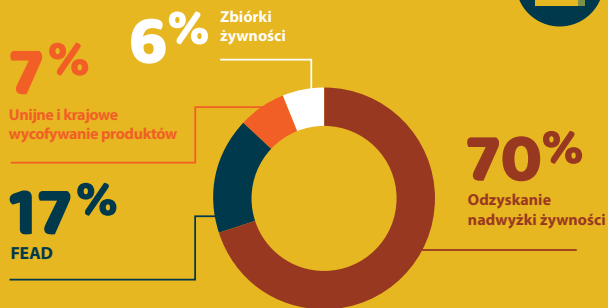
osób wspieranych
przez FEAD
w latach 2014–2017

1,3 mln

ton żywności
dystrybuowanych
w latach
2014–2017²

Od czasu wejścia w życie funduszu niektórzy członkowie Europejskiej Federacji Banków Żywności (European Food Banks Federation – FEBA) zostali zaangażowani w jego realizację i uczestniczyli w dostawach żywności lub podstawowych towarów do organizacji charytatywnych pomagających osobom w potrzebie. Chociaż zasadniczą misją członków FEBA jest zapobieganie marnotrawieniu żywności i ograniczanie braku bezpieczeństwa żywnościowego poprzez odzyskiwanie i redystrybucję bezpiecznej i dobrej żywności ocalonej przed marnotrawieniem, **FEAD stanowi źródło dostaw uzupełniające względem nadwyżki żywności odzyskiwanej z łańcucha produkcji żywności**, jak również innych kanatów, takich jak owoce i warzywa wycofywane z rynku i żywność pochodząca z indywidualnych darowizn.

Źródła żywności pozyskiwanej przez banki żywności

9,5 mln

osób najbardziej potrzebujących uzyskało pomoc sieci FEBA w 2019 r. za pośrednictwem

45 283

lokalnych organizacji partnerskich dzięki profesjonalizmowi

32 280

współpracowników (84% wolontariuszy), zapewniając

768 000

ton żywności, z których 17% pochodziło z FEAD

Zapoznaj się z rocznym sprawozdaniem FEBA za 2019 r.!

Niewielki fundusz z ambitnym celem

Celem Funduszu jest wspieranie spójności społecznej, podwyższenie poziomu włączenia społecznego i w konsekwencji przybliżenie realizacji celu, jakim jest likwidacja ubóstwa w Unii przez przyczynienie się do osiągnięcia celu, jakim jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o przynajmniej 20 milionów, zgodnie ze strategią „Europa 2020” i jako uzupełnienie funduszy strukturalnych.

Celem Funduszu jest wkład w realizację konkretnego celu, jakim jest ograniczenie najcięższych form ubóstwa, przez udzielanie niefinansowego wsparcia osobom najbardziej potrzebującym poprzez pomoc żywnościową lub podstawową pomoc materialną oraz działania na rzecz włączenia społecznego mające na celu integrację społeczną osób najbardziej potrzebujących³. Fundusz stanowi uzupełnienie włączenia społecznego i zrównoważonego krajowego eliminowania ubóstwa.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, 11 marca 2014 r.

2.

Najważniejsze informacje na temat FEAD 2019

członków FEBA otrzymuje żywność pochodzącą z FEAD lub funduszy/programów krajowych. Są to Belgia, Republika Czeska, Estonia, Francja, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Litwa, Polska, Portugalia, Słowacja i Włochy.

Z myślą o gromadzeniu danych i informacji, które mogą świadczyć o oddziaływaniu FEAD, na początku lipca 2020 r. FEBA rozesała ankietę dotyczącą wdrażania FEAD w 2019 r. do 12 państw, które skorzystały z funduszu: Belgii, Republiki Czeskiej, Estonii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Litwy, Polski, Portugalii, Słowacji i Włoch.⁴

Ankieta koncentrowała się głównie na kampanii FEAD 2019 i ostatnich konkretnych środkach zmieniających rozporządzenie w sprawie FEAD w celu dostosowania go do wyzwań związanych z epidemią COVID-19.⁵ Niniejsze sprawozdanie zawiera odpowiedzi udzielone przez 10 z 12 członków FEBA, którzy byli zaangażowani w realizację FEAD.⁶

⁴ W przypadku Grecji, w 2019 roku Food Bank Greece magazynował 53 193 kg żywności z FEAD na wniosek gminy Ateny, ale nie uzyskał pozwolenia na dalszą dystrybucję tej żywności do powiązanych z nim organizacji charytatywnych.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/559 z dnia 23 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do wprowadzenia szczególnych środków reagowania na epidemię COVID-19, 24 kwietnia 2020 r.

⁶ Państwa, które odpowiedziały na ankietę: Belgia, Republika Czeska, Estonia, Francja, Grecja, Irlandia, Hiszpania, Litwa, Portugalia i Włochy. Nie uzyskano odpowiedzi z Polski i Słowacji.

Ogólna ilość żywności pochodząca z FEAD dla 12 członków FEBA

10 048

lokalnych organizacji partnerskich
otrzymało żywność lub podstawowe towary
od FEAD za pośrednictwem członków FEBA⁷

prawie

5 mln

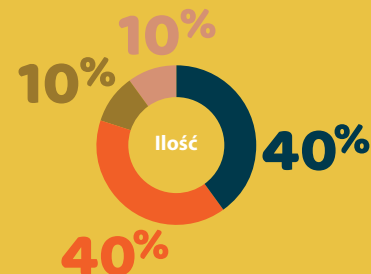

osób potrzebujących skorzystało z
żywności lub podstawowych towarów od
FEAD, jak również żywności pochodzącej
z innych źródeł (np. nadwyżki żywności
z łańcucha dostaw żywności, darowizn
żywności ze zbiórki żywności itp.)

W związku z ilością, jakością, różnorodnością i wartością odżywczą respondenci wyrażali pozytywną opinię na temat żywności FEAD. Żywność FEAD obejmowała produkty od podstawowych produktów codziennych, takich jak mąka, makaron, ryż, cukier i wiele innych, po puszkowane i mrożone produkty, w tym mięso, warzywa i owoce, ale również inne produkty spożywcze, jak choćby świeże owoce i warzywa, czekolada lub kawa i herbata.

W odniesieniu do żywności FEAD jak oceniają Państwo?

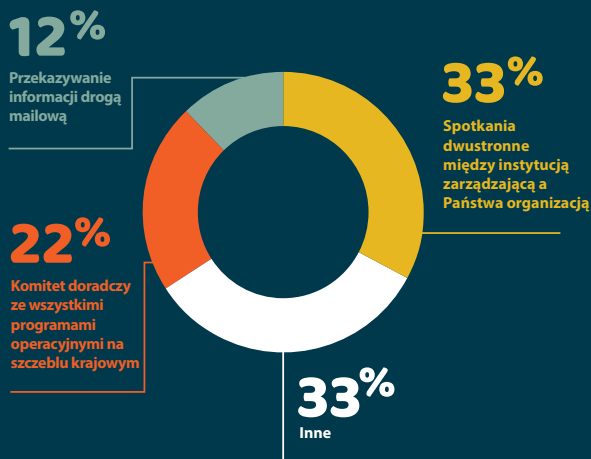
- Doskonale
- Dobrze
- Dość dobrze
- Słabo

⁷ Odpowiedzi od 7 członków FEBA: Belgia, Republika Czeska, Estonia, Francja, Hiszpania, Irlandia i Włochy

Na szczeblu krajowym FEAD jest wdrażany przez instytucje zarządzające we współpracy z różnymi organizacjami partnerskimi, takimi jak członkowie FEBA i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Niektóre pytania ankiety dotyczyły relacji między instytucjami zarządzającymi a członkami FEBA, jak również tematów poruszanych podczas spotkań.

W jaki sposób Państwa organizacja została zaangażowana przez instytucję zarządzającą?

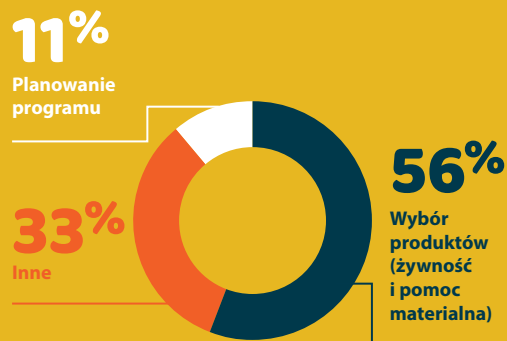

Jakie zagadnienia zostały poruszone podczas spotkań instytucji zarządzającej i organizacji partnerskich?

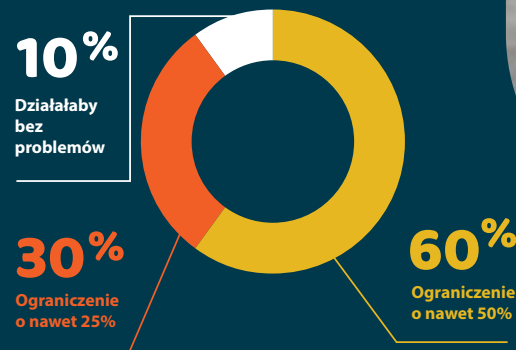
W ankiecie podkreślono pewne wyzwania, takie jak niedostateczne środki na poniesienie kosztów administracyjnych, transportu i przechowywania przez sieć FEBA w przypadku 80% respondentów, problemy z przechowywaniem i logistyką w przypadku 50% respondentów, brak współpracy z instytucjami zarządzającymi w przypadku 30%, brak współpracy z organizacjami partnerskimi i trudności w gromadzeniu danych w przypadku 20%, jak również wreszcie problemy z jakością żywności FEAD (10%).

Jakie są główne wyzwania?

Wyniki ankiety wskazują, że FEAD ma decydujący wpływ na dystrybucję żywności przez banki żywności do współpracujących z nimi lokalnych organizacji partnerskich, a brak funduszu miałby poważne konsekwencje. Dla 60% respondentów brak funduszu oznaczałby ograniczenie działalności o 25–50%, a dla 30% oznaczałby ograniczenie o 10–25%.

Jakie byłyby, Państwa zdaniem, konsekwencje braku FEAD dla działalności państwa organizacji?

W ankiecie podkreślono następujące pozytywne aspekty FEAD

80%

respondentów uważa, że dostępność FEAD ułatwia zaspokajanie potrzeb lokalnych organizacji partnerskich

90%

respondentów uważa, że FEAD ma pozytywny wpływ na dietę osób najbardziej potrzebujących (pod kątem ilości i zróżnicowania produktów)

70%

respondentów uważa, że dostępność FEAD sprawia, że zasoby ekonomiczne i nieekonomiczne mogą być przydzielone na inne działania związane z włączeniem społecznym osób najbardziej potrzebujących (np. zdrowie, edukacja, dom, praca itp.)

70%

respondentów uważa, że FEAD pozwala lokalnym organizacjom partnerskim i beneficjentom końcowym zmierzać w kierunku włączenia społecznego (umiejętności społeczne, szkolenie, poszukiwanie pracy itp.)

80%

respondentów uważa, że FEAD usprawnia możliwość prowadzenia współpracy między organizacją a innymi lokalnymi organizacjami partnerskimi

90%

respondentów uważa, że FEAD usprawnia współpracę między organizacją a terytorium (np. podmiotami świadczącymi usługi społeczne, administracją publiczną itp.)

70%

respondentów uważa, że FEAD przyczynia się do tego, że lokalne organizacje partnerskie i beneficjenci końcowi czują się częścią lokalnej społeczności

60%

respondentów zadeklarowała, że za sprawą FEAD postrzegają instytucje europejskie jako bliższe ich organizacjom i osobom najbardziej potrzebującym w Europie

3.

FEAD i europejskie banki żywności w czasach COVID-19

Epidemia COVID-19 rzuciła światło na rolę członków European Food Banks Federation. Dają oni dowód odporności poprzez codzienne oddanie i determinację oraz postawę wiarygodnego partnera organizacji charytatywnych wspierających osoby w potrzebie.

Jak wynika ze wspólnego oświadczenia Międzynarodowej Organizacji Pracy, Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa i Międzynarodowego Funduszu Rozwoju Rolnictwa i Światowej Organizacji Zdrowia:

”

Zawirowania gospodarcze i społeczne wywołane pandemią są druzgocące: dziesiątki milionów osób są zagrożonych ubóstwem absolutnym, podczas gdy liczba osób niedożywionych, obecnie szacowana na około

690 mln może do końca roku wzrosnąć nawet o 132 mln.⁸

Ma to miejsce również w Europie. W naszym ostatnim sprawozdaniu pt. „European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change”, wydanym we wrześniu 2020 r., zwrócono uwagę na

30%

wzrostu w popycie na żywność wśród nowych grup doświadczających ubóstwa: bezrobotnych, rodzin z dziećmi i starszych osób żyjących w samotności

Zapoznaj się ze sprawozdaniem: „European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change”!

⁸ ILO, FAO, IFAD i WHO, Joint Statement Impact of COVID-19 on people's livelihoods, their health and our food systems, 13 października 2020 r.

Jeżeli chodzi o wsparcie FEAD, wśród głównych wyzwań respondenci wymieniali **trudność w radzeniu sobie z wysoką liczbą wniosków o wsparcie**, szczególnie od organizacji charytatywnych.

Przykładowo Federación Española de Bancos de Alimentos (FESBAL) odnotowała wzrost liczby beneficjentów o 19%, podczas gdy ilość żywności dystrybuowanej w ramach programu spadła o 8% w porównaniu do roku ubiegłego.

W rezultacie niektórzy członkowie zwracali uwagę na trudność w obsłudze dużych ilości żywności, szczególnie w kontekście logistyki i przestrzeni dostępnej w magazynach.

Co więcej, dostępnych było mniej wolontariuszy, podczas gdy ilość pracy narastała, szczególnie w okresie obostrzeń.

Większość naszych członków musiała szybko dostosować się do nowej sytuacji, w której brakowało żywności, sprzętu, miejsc magazynowania i wolontariuszy, a także tworzyć nowe, elastyczne sposoby dostarczania żywności do lokalnych organizacji partnerskich w sposób szybki i bezpieczny.

Wreszcie 80% respondentów zadeklarowało, że epidemia COVID-19 wpłynęła na ich codzienną działalność w związku z FEAD.

Jednocześnie 90% respondentów podkreśliło, że zmiana rozporządzenia (UE) nr 223/2014⁹ dotyczącego FEAD, którą wprowadzono konkretne środki służące reagowaniu na pandemię COVID-19, nie miała wpływu na codzienne działania FEAD.

Od początku pandemii po dzień dzisiejszy European Food Banks Federation swoją codzienną działalnością wspiera organizacje charytatywne, które pomagają najbardziej potrzebującym.

Gdy w 2014 r. tworzone FEAD, Unia Europejska wykazała się zdecydowaną solidarnością i chęcią zaopiekowania się najbardziej podatnymi na zagrożenia osobami, a jednocześnie uruchomiła szeroką sieć solidarnościową obejmującą organy publiczne, podmioty świadczące usługi społeczne i organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Dziś niezwykle ważne jest, aby Unia Europejska pokazała odwagę i zaangażowanie w pomoc najbardziej potrzebującym, również po 2020 roku.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/559 z dnia 23 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do wprowadzenia szczególnych środków reagowania na epidemię COVID-19, 24 kwietnia 2020 r.

European Food Banks Federation asbl - FEBA

Chaussée de Louvain 775
Bruksela 1140, Belgia

+32 2 538 94 50

info@eurofoodbank.org

@EuroFoodBanks

@EuroFoodBanks

eurofoodbanks

European Food Banks Federation

eurofoodbanks

eurofoodbank.org

Opublikowano w 2020 r. w Brukseli.

© FEBA. Wszystkie prawa zastrzeżone. Powielanie w całości lub częściowo wymaga wskazania tytułu publikacji i autorstwa FEBA oraz jej członków jako właścicieli praw autorskich.

Publikacja została sfinansowana ze środków programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (2014–2020). Więcej informacji na stronie: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=pl>. Opinie wyrażone w niniejszej publikacji niekoniecznie odzwierciedlają oficjalne stanowisko Komisji Europejskiej.